

РЕШЕНИЕ

№ 13383

гр. София, 04.04.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 30 състав, в публично заседание на 04.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мая Сукнарова

при участието на секретаря Кристина Алексиева, като разгледа дело номер **12004** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба от „ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА" АД с ЕИК[ЕИК] и седалище в [населено място] срещу заповед № 6611/17.12.2024 г. на председателя на Комисията за защита на потребителите (КЗП), с която на основание чл.68л, ал.1 във вр. с чл.68в и чл.68г, ал.1 от Закона за защита на потребителите (ЗЗП) на жалбоподателя е забранено да използва нелоялна търговска практика по смисъла на чл.68г, ал.1 във вр. с чл.68в от ЗЗП, а именно – в противоречие с разпоредбата на чл.32, ал.1 и чл.29, ал.7 от Закона за потребителския кредит (ЗПК) да задължава кредитополучателите при предсрочно погасяване на кредита да подават писмено уведомление с конкретно посочена дата за предсрочно погасяване, без да е предвидил намаляване на общите разходи по кредита; изисква заплащане на всички разходи, свързани с отпускането, обезпечаването и погасяването на кредита, както и такса за договаряне на кредита при упражняване право на отказ от сключения договор.

С жалбата се твърди, че обжалваната заповед е незаконосъобразна като постановена в противоречие с материалния закон и в несъответствие с неговата цел. Излагат се подробни съображения, че не е налице прилагане на нелоялна търговска практика по смисъла на чл.68в от ЗЗП, както и че не е налице неспазване на разпоредбите на чл.32, ал.1 и чл.29, ал.7 от ЗПК. Иска се отмяна на заповед № 6611/17.12.2024 г. на председателя на КЗП, както и присъждане на сторените по делото разноски.

Ответникът - председателят на КЗП в открито съдебно заседание чрез упълномощения процесуален представил юрк. С. А. оспорва жалба като неоснователна. Моли за отхвърлянето ѝ.

Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд – София град, второ отделение, 30-и състав, намира жалбата срещу заповед № 6611/17.12.2024 г. на председателя на КЗП като подадена от надлежна страна, при наличие на правен интерес, срещу подлежащ на обжалване административен акт и в законоустановения преклузивен срок по чл.149, ал.1 от АПК за процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

От данните по делото се установява следното:

Във връзка с отправено от председателя на КЗП искане с изх. № Ц-03-11473/11.11.2024 г. и заповед № 5934/03.12.2024 г. на председателя на КЗП, на 04.12.2024 г. е извършена проверка с КП К-2770240 в банков клон в [населено място], [улица], стопанисван от „ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА” АД. С КП е наредено на 05.12.2024 г. да се представят следните документи: 1. Договор за потребителски кредит, който е сключен с физическо лице (потребител) в периода м.03.2024 г. до момента на извършване на проверката с включени допълнителни услуги: застраховка, кредитна карта и пакетна банкова услуга, ведно с погасителен план, СЕФ, Общи условия, други договори (за застраховка, допълнителни услуги или други, свързани с него), документи за платени такси по кредита; 2 Б. на типов договор за потребителски кредит; 3. Информация за общ брой сключени договори за потребителски кредит в клона за 2024 г.

На 05.12.2024 г. с ППД К-0133615 са приети договор за потребителски кредит № 025LD-R-024715/13.08.2024 г. ведно с погасителен план, СЕФ, застрахователна полица, вносна бележка от 12.08.2024 г. за платена такса 25,00 лв., извлечение от сметка от 24.08.2024 г. за събрана такса за договаряне на кредит в размер на 273,82 лв., искане за включване на пакет от 02.08.2024 г., ОУ за платежни услуги, договор № 50FINV91501017782105/02.08.2024 г. за откриване и водене на банкова сметка и предоставяне на платежни услуги, договор за ползване на банкови продукти и услуги, включени в пакет „Моят избор онлайн" от 02.08.2024 г. и бланка на типов договор за потребителски кредит. На 06.12.2024 г. е получено писмо с вх. № Ц-03-11473 с информация за общ брой отпуснати потребителски кредити в клона за периода 01.01.2024 г. - 30.11.2024 г. - 661 броя.

След преглед на предоставените документи е установено следното:

Съгласно договор за потребителски кредит № 025LD-R-024715/13.08.2024 г., сключен между „ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА" АД и потребител в качеството на кредитополучател, банката е предоставила потребителски кредит на кредитополучателя в размер на 20 000 лв. за срок от 120 месеца, ГПР 8,02%, общ размер на всички плащания - 28487,58 лв.

В т.10 от Раздел II на договора „Лихви, такси и комисиони по кредита" е предоставена следната информация: „Кредитополучателят дължи на банката такса за договаряне на кредит в размер на 273,82 лв., дължима най-късно до първа погасителна вноска по кредита. Таксата е дължима и при упражняване на правото на отказ от договора за кредит”. В т.13 от същия раздел на договора е вписано следното: „В случай, че Кредитополучателят упражни правото си на отказ от договора за кредит, той дължи лихва за периода от датата на усвояване на средства по кредита до датата на връщане на главницата и заплащане на всички разходи, свързани с отпускането, обезпечаването и погасяването на кредита, както и такса за договаряне на кредита съгласно Тарифата на Банката....”.

В представения СЕФ към договор № 025LD-R-024715/13.08.2024 г., част IV „Други важни условия по договора за кредит", в т.1 „Право на отказ от договора" също е вписано, че при упражняване право на отказ се дължи такса за договаряне на кредита.

В т.17 на Раздел III „Задължения на кредитополучателя" от договора е посочено, че в случай, че кредитополучателят желае да упражни правото си предсрочно да погаси част или всички свои

задължения по договора, същият се задължава да подаде изрично писмено/а искане/молба, съдържащо/а размера на предсрочно погасяваната сума и датата, на която желае да се погаси същата.

При така установеното при проверката, административният орган е приел, че информацията в договора и СЕФ, че кредитополучателят трябва да заплати таксата за договаряне на кредит при упражняване право на отказ от договора за кредит и всички разходи, свързани с отпускането, обезпечаването и погасяването на кредита, е в противоречие с разпоредбата на чл.29, ал.7 от ЗПК. Условието пък в т.17 на Раздел III от договора е прието, че са в противоречие с разпоредбата на чл.32, ал.1 от ЗПК. Според органа, в ЗПК нямало изискване потребителят да подава писмено уведомление за предсрочно погасяване на кредита и някакъв определен срок или дата, а тъкмо напротив - имал право по всяко време да погаси кредита. Също така, потребителят имал право на намаляване на общите разходи по кредита, а кредиторът премълчавал тази информация.

Това, че всички цитирани условия по договора се съдържали и в представената бланка на типов договор, е насочило органа към извода, че тези условия се съдържат във всички сключени през 2024 г. в клона на банката в [населено място], [улица] договори за потребителски кредит, като е отчетено, че техният брой е 661.

В представените Общи условия в Раздел V „Погасяване на кредита“ в т.5.5. било отбелязано следното: „Кредитополучателят има право да погаси предсрочно част или всички свои задължения по договора, за което дължи на Банката комисиона за предсрочно погасяване, с изключение на случаите, изрично предвидени в закон. Предсрочно погасяване се извършва само по писмено нареждане на Кредитополучателя.“

С поставянето на тези условия - подаване на писмено искане за предсрочно погасяване на кредита, заплащане на такса за договаряне на кредита и всички разходи при упражняване право на отказ от договора, предсрочно погасяване на конкретна дата, КЗП е приела, че кредиторът ограничава правата на потребителите, произтичащи от чл.32, ал.1 от ЗПК и чл.29, ал.7 от ЗПК. Тези действия на търговеца е прието, че несъмнено противоречат на добрите нрави и че са в противоречие с изискванията за добросъвестност и професионална компетентност.

С тези съображения Комисията е решила, че „ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА“ АД прилага нелоялна търговска практика по смисъла на чл.68г, ал.1 от ЗЗП, тъй като в противоречие с изискванията за добросъвестност и професионална компетентност, и в противоречие на разпоредбите на чл.32, ал.1 от ЗПК и чл.29, ал.7 от ЗПК, задължава кредитополучателите при предсрочно погасяване на кредита да подават писмено уведомление с конкретно посочена дата за предсрочно погасяване, без да е предвидил намаляване на общите разходи по кредита; изисква заплащане на всички разходи, свързани с отпускането, обезпечаването и погасяването на кредита, както и такса за договаряне на кредита при упражняване право на отказ от сключения договор.

С докладна записка от 16.12.2024 г. главният директор на Главна дирекция „Контрол на пазара“ при КЗП е внесъл доклад в комисията, която го е разгледала на редовно заседание, проведено на 17.12.2024 г. На заседанието на КЗП е взето решение по протокол № 46, т.42, оформено в оспорената заповед № 6611/17.12.2024 г. на председателя на Комисия за защита на потребителите. При тези данни и след като извърши цялостна проверка на административния акт съгласно чл.168, ал.1 от АПК във вр. с чл.146 от АПК, съдът приема от правна страна следното:

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган в кръга на предоставените му правомощия, съгласно чл.68л от ЗЗП, съгласно който, когато Комисията за защита на потребителите установи, че търговската практика е нелоялна, председателят на комисията издава заповед, с която забранява прилагането на търговска практика.

Обжалваната заповед е издадена в предвидената от закона форма, като съдържа изискуемите по

чл.59, ал.2 от АПК, реквизити – наименование на органа, наименование на акта, адресат, фактически и правни основания, разпоредителна част. В заповедта точно е описано какво представлява нелоялната търговската практика, а именно в противоречие с изискванията на добросъвестност и професионална компетентност потребителите са задължавани при упражняване на правото им за предсрочно погасяване на кредит, да подават писмено уведомление с посочена дата за предсрочно погасяване на кредита, както и да заплащат допълнителните услуги по сключването на договора за предоставяне на кредита.

При постановяване на оспорения акт не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които да съставляват самостоятелно основание за отмяната му. Производството е започнало по заповед на председателя на КЗП. Извършена е проверка от длъжностни лица при комисията при осъществяване на правомощията им по чл.165, ал.3, т.2 и чл.193 от ЗЗП, като за резултатите от проверката е съставен констативен протокол, съдържащ направените при проверката констатации. Проведено е редовно заседание на КЗП, която въз основа на съдържащите се в протокола констатации е обосновала своите правни изводи. Правилно е приложен и материалният закон.

С разпоредбата на чл.68в от ЗЗП се забраняват нелоялните търговски практики. Съгласно § 13, т.23 от ДР на ЗЗП, „търговска практика“ е всяко действие, бездействие, поведение, търговска инициатива или търговско съобщение, включително реклама и маркетинг, от страна на търговец към потребител, което е пряко свързано с насърчаването, продажбата или доставката на стока или предоставянето на услуга на потребителите. В случая фактите не се оспорват от жалбоподателя. Оспорва се наличието на такава практика, която да противоречи на чл.29, ал.7 и чл.32, ал.1 от ЗПК.

Съгласно чл.29, ал.7 от ЗПК, при упражняване на правото си на отказ от договора за кредит потребителят не е обвързан от допълнителните услуги, свързани с договора за кредит, които се предоставят от кредитора или от трето лице въз основа на споразумение между третото лице и кредитора. Следователно потребителят не може да бъде задължен да заплаща дължимите вноски за допълнителните услуги, съобразно тяхното използване до момента на отказ от сключения договор за кредит.

Съгласно чл.32, ал.1 от ЗПК, потребителят има право по всяко време да погаси изцяло или частично задълженията си по договора за кредит. В тези случаи той има право на намаляване на общите разходи по кредита, като това намаляване се отнася до лихвата и разходите за оставащата част от срока на договора. Следователно е достатъчно само внасянето на съответната сума, с която се погасява кредита изцяло или частично, за да настъпи погасяването, без да е необходимо за това да се подава уведомление и да се изчаква определен срок, докато кредиторът се произнесе. В този случай следва да отпаднат и разходите за допълнителни услуги или същите да бъдат редуцирани в съответствие с оставащата част от кредита. В случая предвидените в договорите за кредит и за предоставяне на допълнителни услуги и в Общите условия към тези договори клаузи противоречат на цитираните разпоредби.

Съгласно чл.68г, ал.1 от ЗЗП, търговска практика от страна на търговец към потребител е нелоялна, ако противоречи на изискването за добросъвестност и професионална компетентност и ако променя или е възможно да промени съществено икономическото поведение на средния потребител, когато засяга или към когото е насочена, или на средния член от групата потребители, когато търговската практика е насочена към определена група потребители. Според § 13, т.28 от ДР на ЗЗП, „добросъвестност и професионална компетентност“ е степента на специални познания, умения и грижи, които може да се очаква да бъдат притежавани и проявени от търговеца спрямо потребителя съгласно почтените пазарни практики и/или принципа за

добросъвестност в сферата на дейност, упражнявана от търговеца. При това положение съдът намира, че са налице и двете кумулативни предпоставки по чл.68г, ал.1 от ЗЗП.

Определянето на една търговска практика като нелоялна в конкретния случай предполага установяване на съзнателно поведение, проявено чрез действие от търговеца и противоречащо на изискването за добросъвестност и професионална компетентност. В случая безспорно се установява, че потребителите са задължени по силата на подписаните от тях договори за кредит и за допълнителни услуги, както и Общите условия към тях, да заплащат вноски за допълнителните услуги, съобразно тяхното използване до момента на отказ от сключения договор за заем, без същите да са дължими по силата на Закона за потребителския кредит. Освен това пълното или частично погасяване на кредита е поставено в зависимост от изпълнението от страна на потребителите на определени условия, за които са се задължили пак по силата на същите документи. Причината за това е в изпълнителя – жалбоподател в настоящото производство, който не е проявил необходимата добросъвестност и професионализъм при отпускането на кредити, като е допуснал със свои вътрешни документи поставяне на изисквания към потребителите, които са в нарушение на закона. Тези обстоятелства са станали известни на потребителите едва при подписването на съответните договори, като същите не фигурират в стандартния европейски формуляр (СЕФ) за предоставяне на информация за потребителски кредит, където изрично е посочено, че не се предвижда друг договор за допълнителна услуга и че не се предвижда друг разход, свързан с договора за кредит.

Установената недобросъвестност е възможно да промени съществено икономическото поведение на средния потребител, когото засяга. По силата на § 13, т.25 от ДР на ЗЗП „съществено изменение на икономическото поведение на потребителите" е използването на търговска практика, която намалява значително способността на потребителя да вземе информирано решение, което води до вземане на търговско решение, което потребителят не би взел без използването на тази търговска практика. Съгласно т.31 от същата допълнителна разпоредба, „търговско решение" е всяко решение, взето от потребител за това дали да закупи стока или услуга, за начините и условията за нейното закупуване, дали да извърши цялостно или частично плащане, дали да задържи стоката, или да се разпореди с нея, да упражни правата си, предвидени в договора по отношение на стоката или услугата, независимо от това, дали потребителят решава да предприеме действие или не. В случая средният потребител като кредитополучател очаква да получи кредит в съответствие със законовите изисквания. Търговската практика, при която кредиторът не спазва заявените от него условия в преддоговорната информация поради собствения си непрофесионализъм и недобросъвестност, намалява значително способността на потребителя да вземе информирано решение дали да вземе кредита.

По изложените съображения жалбата като неоснователна следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.3 от АПК в полза на ответника следва да бъдат присъдени разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 102,26 евро, определени на основание чл.24 от Наредбата за заплащането на правната помощ във вр. с чл.38 от Закона за адвокатурата.

Водим от горното и на основание чл.172, ал.2 от АПК, Административен съд – София град, второ отделение, 30–и състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА" АД срещу заповед № 6611/17.12.2024 г. на председателя на Комисията за защита на потребителите.

ОСЪЖДА „ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА" АД с ЕИК[ЕИК] да заплати на Комисията за защита на потребителите юрисконсултско възнаграждение в размер на 102,26 евро.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд.

Съдия: